

Khoa Gây mê phẫu thuật

I. ĐỐI TƯỢNG VÀ NỘI DUNG : Thủ thuật nội soi đường tiêu hóa, với những máy nội soi mới, để chẩn đoán hay có can thiệp ngày càng phức tạp hơn nhiều với các cấp độ đi sâu hơn, thời gian phức tạp hơn những thủ thuật này thông thường chỉ cần 5-10 phút cho những trường hợp đơn giản, thời gian kéo dài cho những trường hợp phức tạp khó khăn có thể 1-2 giờ. Tuy nhiên những thủ thuật này thường được thực hiện một cách tự nhiên không được hỗ trợ và an toàn và giảm đau nên gây cho người bệnh những cảm giác lo âu sợ hãi để họ không thể không tuân thủ khi phải chờ đợi những thủ thuật này. Ngày nay được thực hiện dưới sự chăm sóc và giúp đỡ của Gây Mê Hời Sọc.

Hình minh họa

II. NỘI NGUYÊN TỐ CHÍNH: Có 2 thủ thuật

- Nội soi chẩn đoán
- Nội soi can thiệp đi sâu hơn

Nội soi chẩn đoán là những can thiệp đơn giản, những thủ thuật này thực hiện trong bệnh viện nội can thiệp ngoại trú như soi dạ dày, soi đường tiêu hóa chẩn đoán.

Gây mê hời sớ c trong nời soi tiêu hóa

Vị trí bời Biên tập viên

Thứ hai, 09 Tháng 4 2018 07:59 - Lần cập nhật cuối Thứ hai, 09 Tháng 4 2018 08:08

Nời soi điếu trờ là nhờ ng can thiếp p phớ c tếp, nhờ ng thờ thuố t này đòi hời có nhờ ng kờ thuố t cao nhờ chếp đờ ng mớ t ngớ c dòng (ERCP), cớ t cớ vòng Oddi, can thiếp p điếu trờ các bớ t thờ ng ó thờ c quờ n, làm xờ hóa túi phình (varice) thờ c quờ n, khờ i u thờ c quờ n, hoớ c đờ t Prothese thờ c quờ n, nhờ ng thờ thuố t này thờ c hiờ n khi bờ nh nhờ n phờ i nhờ p viờ n điếu trờ .

III. GÂY Mê HỜI SỚ C TRONG NỜI SOI TIÊU HÓA:

1. *Tờ i sao phờ i gây mê:* có 2 lý do chờ yờ u

1.1. Nhờ ng thờ c hành nời soi làm gây ra nhờ ng khó chờ u cho bờ nh nhờ n và bờ nh nhờ n khó hờ p tác.

1.2. Có thờ gây đau nên cớ n phờ i giờ m đau (soi đờ i trờ ng trờ n bờ nh nhờ n bờ viêm đờ i trờ ng), nhờ ng can thiếp p này thờ ng hay lờ p lờ i nên bờ nh nhờ n khó hờ p tác.

2. *Phờ ng pháp gây mê:* Có nhiờ u phờ ng cách thờ c hiờ n, có thờ tiờ n mê đờ i vờ i các trờ ng hờ p soi đờ dày-tá trờ ng. Nhờ ng gây mê toàn thân phờ i thờ c hiờ n khi nhờ ng can thiếp p gây đau.

Can thiếp p nời soi là thờ thuố t thờ c hiờ n có thờ i gian tờ ng đờ i ngờ n, thông thờ ng < 45 phút, nên đờ c thờ c hiờ n theo kờ thuố t gây mê ngoờ i trú. Vì vờ y phờ i chờ n lờ a thuố c mê có thờ i gian bán hỷ ngờ n.

- Tiờ n mê và an thờ n:

*MIDAZOLAM là thuố c đờ c chờ n vờ i 2 tính chờ t:

+Thờ i gian bán hỷ ngờ n (1-4 giờ) và dung nờ p tờ t vờ i tởnh mớ ch.

Gây mê hời sặc trong nội soi tiêu hóa

Vị trí biên tập viên

Thứ hai, 09 Tháng 4 2018 07:59 - Lần cập nhật cuối Thứ hai, 09 Tháng 4 2018 08:08

+ Có tác dụng làm quên đi mọi việc xảy ra trong quá trình thực hiện nội soi

- Giảm đau:

Nhóm Morphin được sử dụng nhiều, Fentanyl, Alfentanyl cũng như hiện nay. Remifentanyl là thuốc được ưa chuộng vì thời gian bán đào thải ngắn. Tuy nhiên cần sử dụng liều nhỏ để tránh tác dụng phụ không mong muốn.

- Gây mê toàn thân: Thường khi mê bằng đường tĩnh mạch, duy trì mê bằng đường tĩnh mạch hoặc kết hợp khi mê bằng đường hô hấp, thông khí tự nhiên hoặc hít qua Mask, đặt NKQ cho thực hiện khi cần thiết (như can thiệp ERCP).

- Gây tê vùng: Được chỉ định trong các trường hợp nội soi đường tiêu hóa. Tuy nhiên ít thích hợp vì do việc giao cảm có thể làm co thắt đường tiêu hóa gây khó thực hiện nội soi.

IV. NHỮNG NGUY CƠ CỦA NỘI SOI TIÊU HÓA:

1. Nguy cơ do kỹ thuật nội soi:

- Thiểu Oxy.

- Loạn nhịp tim: Thường do kích thích đau, hay gặp nhất ngoại tâm thu, có thể gặp nhịp nhanh thất và thường xảy ra ở bệnh nhân có tiền sử bệnh mạch vành hoặc có loạn nhịp trước đó. Mạch chậm và tụt huyết áp do kích thích dây X.

2. Nguy cơ biến chứng do kỹ thuật nội soi:

Gây mê hời sặc trong nội soi tiêu hóa

Vị trí bài Biên tập viên

Thứ hai, 09 Tháng 4 2018 07:59 - Lần cập nhật cuối Thứ hai, 09 Tháng 4 2018 08:08

- Xu hướng huyết: Thở ngừng xảy ra trong nội soi đường ruột, cắt Polype. Đối với những bệnh nhân này thường ngừng lại theo dõi 24 giờ.

- Bệnh nhân gây ngừng thở liên quan: Đây là tai biến đặc thù của nội soi khi thực hiện cắt Polype. Tuy nhiên tần suất thấp.

- Nguy cơ thu hẹp vòm họng: Những bệnh nhân đường ruột, ngoài việc chẩn đoán, còn thực hiện can thiệp nội u trên cổ họng có bệnh tim mạch, bệnh hô hấp mãn tính, mất sự phối hợp lý gan mật. Những bệnh nhân này thường có nguy cơ cao.

- Nguy cơ liên quan gây mê:

Thực hành gây mê cho nội soi tiêu hóa thường được xem là đơn giản và ít nguy hiểm. Tuy nhiên ngoài những tác động không liên quan của nội soi đặc biệt trên quan hô hấp và cổ họng bệnh nhân, các thuốc an thần, thuốc mê có thể dẫn đến ức chế hô hấp.

V. YÊU CẦU VỀ AN TOÀN TRONG GÂY Mê ĐỐI NỘI SOI:

- Khám lâm sàng gây mê: Được thực hiện trước mất trung hợp can thiệp ngoại khoa thường quy.

- Theo dõi trong khi thực hiện nội soi:

+ Giữ nhịp theo dõi trong vô cảm để can thiệp ngoại khoa:

. Theo dõi SpO2.

Gây mê hồi sức trong nội soi tiêu hóa

Vị trí biên tập viên

Thứ hai, 09 Tháng 4 2018 07:59 - Lần cập nhật cuối: Thứ hai, 09 Tháng 4 2018 08:08

. Theo dõi nhịp tim bằng Monitor.

. Theo dõi huyết áp để ứng phó kịp thời đánh giá các triệu chứng hô hấp có biến chứng chảy máu cũng như các nguyên nhân gây tụt huyết áp khác.

+ Cung cấp Oxy để thực hiện bằng Sond mũi hay Mask.

+ Hồi sức trong khi nội soi : Phải có phác đồ nội can thiệp để xử trí khi có biến chứng.

. Phác đồ nội hồi sức hô hấp.

. Các thuốc hồi sức tim mạch, Atropin, Catercholamin ...

+Hồi tỉnh : Bệnh nhân được theo dõi tại phòng hồi tỉnh cho đến khi phác hồi hoàn toàn các dấu hiệu chức năng sống, tránh dùng các thuốc đối kháng để hồi tỉnh vì hậu quả các thủ thuật nội soi dấu thực hiện trong bối cảnh “can thiệp ngoài ý trí”

VI. KẾT LUẬN:

- Gây mê cho thủ thuật nội soi tiêu hóa không được xem là một thủ thuật đơn giản, mà luôn đi kèm ra những nguy cơ có thể có.

- Thiếu Oxy là nguy cơ gây tử vong gấp. Vì vậy phải luôn thực hiện liên tục pháp Oxy và theo dõi SPO2.

Gây mê hãm sức trong nôi soi tiêu hóa

Viết bởi Biên tập viên

Thứ hai, 09 Tháng 4 2018 07:59 - Lần cập nhật cuối Thứ hai, 09 Tháng 4 2018 08:08

- Đảm bảo an toàn và phòng ngừa dị ứng gây mê. "Gây mê cho nôi soi tiêu hóa phải được đánh giá dựa trên những quy định ghi nhận nhứt cử các cuộc gây mê trong can thiệp ngoại khoa nói chung"

Tài liệu tham khảo:

1. Bài giảng gây mê –hãm sức trong nôi soi tiêu hóa. PGS-TS Hoàng Khá Cảnh.